

μέχρι τοῦ ἐρευνητικοῦ βλέμματος τοῦ κ. Πολίτου, ἀναζητοῦντος τὴν γενεαλογίαν καὶ τὸ συγγενολόγιον τῆς θεότητος αὐτῆς τοῦ Φειδίου. Οἱ μεγάλοι θεοὶ, οἱ ἀναρίθμητοι θεοὶ, ἵδον αὐτοὶ πρὸς ἔξετασιν ἐπὶ τοῦ ἀνατομικοῦ μαρμάρου τῆς Ἐπιστήμης. Ἡ Ἐπιστήμη τοὺς καταστρέψει καὶ ἡ Ἐπιστήμη πάλιν τοὺς ἀνευρίσκει. Οἱ κ. Πολίτης, θὰ τοὺς συνάζῃ ὅλους ἐπὶ τῆς ἑδρᾶς του, θὰ ἔχῃ ἵσως πλειόνας θεούς ἢ ἀκροατάς, ἀλλὰ καὶ πάλιν δι' ἐνὸς σπινθῆρος θὰ τοὺς ἀναφέγγῃ ὅλους, ώς νὰ ἥσαν ὅλοι ὄμοι βαμβακοπυρῖτις. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν αὐτὴν, ἡ καταστροφὴ δηλαδὴ θεῶν, θεαιῶν, ζώων, τεράτων, ἡμιτεράτων, χυμαρῶν, ὁ κ. Πολίτης ἔσται εὐεργετικός εἰς τὸν τόπον του.

* * *

Διὰ τοῦ εἰσιτηρίου του ὁ κ. Πολίτης ἐδήλωσεν ὅτι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο θὰ περιορισθῇ εἰς τὴν ἔξετασιν τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας καὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἑλληνικῆς θρησκείας. Ἡ ἔξετασις αὐτῇ, κατὰ τὴν ἐκφρασίν του, ἀποκορυφοῦ πάντα τὰ πορίσματα τῆς νεωτάτης ἐπιστήμης τῆς συγκριτικῆς μυθολογίας, ὑποδεικνύοντα τοὺς νόμους τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς βαθμιαίας ἀναπτύξεως καὶ παρακμῆς τῶν ἀγαίων θρησκειῶν.

Ἡ ἑλληνικὴ θρησκεία ἔχει καὶ τοῦτο τὸ πλεονέκτημα, νὰ μὴν ἔχῃ βάσιν τὴν δογματικὴν καὶ πηγὴν τὴν Ἀποκάλυψιν. Πηγὴ αὐτῆς εἶναι ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον. Τὴν πρώτην μυθικὴν κληρονομίαν ἐκάλλυναν καὶ συνεπλήρωσαν ποιηταὶ, καλλιτέχναι, φιλόσοφοι. Ὁ ἀξέστος κορμὸς δένδρου, ὁ ἀνέχων τὴν στέγην παλαιοῦ ἀτέχουν ναοῦ, μετεβλήθη σὺν τῷ χρόνῳ εἰς σεμνὸν κίονα τοῦ Παρθενῶνος. Τὸ ἐρευνητικὸν πνεῦμα, ἀπὸ τῶν μυθικῶν ἀοιδῶν τῆς Θράκης καὶ τῆς Πιερίας, μέχρι τῶν θεουργῶν μυστῶν τῆς νεοπλατωνικῆς φιλοσοφίας, τὴν διέρρεε πανταχόθεν. Ἔσχηματίσθησαν οὕτω δύο βεύματα, τὸ ἐν τῶν ποιητῶν καὶ τῶν καλλιτεχνῶν, ἔχον κατ' ἔξοχὴν διαπλαστικὸν χαρακτῆρα, τὸ ἄλλο, τῶν φιλοσόφων, καθαρῶς ἀρνητικόν.

Εἰς τὰ δύο ταῦτα γενικώτατα συστήματα τῆς ἐρεύνης τῆς ἑλληνικῆς θρησκείας ὑπάγονται τὰ ἕργα πάντων τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων, τὰ ὄπωσδήποτε σχέσιν ἔχοντα τοὺς μύθους καὶ τὴν λατρεία τοῦ θεοῦ. Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων δηλαδὴ λογογράφων μέχρι τῶν Βυζαντίνων. Διάφοροι μέθοδοι συγκρούονται καὶ ἀντικρύονται. Παρὰ τοῖς μὲν ἐπικρατεῖ ἡ ἀλληγορικὴ, παρ' ἄλλοις ἡ τῆς ἐμπνεύσεως, παρ' ἄλλοις ἡ τῆς ἀπιστίας καὶ παρὰ τοῖς Βυζαντίνοις ἡ τῆς βλαχείας.

Προκειμένου περὶ τῆς τελευταίας ὁ κ. Πολίτης ἐπροξέντεν ἴδιαρότητα εἰς τὸ ἀκροατήριόν του, ἀναμνησθεὶς τεμαχίων ἐρμηνευτικῆς μυθολογίας Βυζαντίνων χρονογράφων, καθ' οὓς δὲ Κρόνος γυναῖκα εἴχε τὴν Σεμίραμιν, ἐξ ἣς ἔσχεν νίοντας δύο, τὸν Δίαν καὶ τὸν Νῖνον, καὶ ὅτι τὴν Ἡραν τὴν ἔλαθεν εἰς γυναῖκα ὁ Πίκος, ὁ καὶ Ζεύς!

Ἡμεῖς ἐνομίζομεν ὅτι ἡκρούμεθα κάνενός ἄρθρου τοῦ πρώτην συνεργάτου μας Βόδδη.

Οἱ κ. Πολίτης, μὴ ἀποδούς πολλὴν σημασίαν εἰς τὰ ἐρμηνευτικὰ συστήματα ἀπὸ Ἀναγεννήσεως καὶ ἐντεῦθεν, διεξῆλθεν δῆλα τὰ στάδια τὰ ὄποια διηλθε μέχρι τῶν νεωτάτων χρόνων ἡ Ἐπιστήμη τῆς Συγκριτικῆς Μυθολογίας, οὐ μόνον ξητοῦσα νὰ καταμάθῃ τὴν βαθμιαίαν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἀνάπτυξιν ἀπὸ τῆς γηπούτητος αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ προσπαθοῦσα νὰ δρίσῃ τοὺς νόμους τῆς γενέσεως, τῆς μορφώσεως καὶ τῆς παρακμῆς τῶν θρησκειῶν, ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς δάσκαλος τῶν προλήψεων καὶ πρὸς παραχώτην παραπλανήσεων τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἐν τῷ μέλλοντι.

* *

Δὲν ἀνεμένομεν βεβαίως τὸν εἰσιτήριον λόγον τοῦ κ. Πολίτου διὰ νὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν σημασίαν τοῦ τε μαθήματος καὶ τοῦ ὑφηγητοῦ.

Οἱ κ. Πολίτης εἶναι ἐκ τῶν σθεναρωτέρων ἐργατῶν τῆς ἐμβρέφου, ἵνα μεταχειρισθῶμεν λέξιν του, ἐλληνικῆς ἐπιστήμης, τὸ δὲ μάθημα, δὲ ἀνέλαβε νὰ διδάξῃ, εἶναι ἐκ τῶν ἐγερτικωτέρων τοῦ πνεύματος καὶ τῶν συντελεστικωτέρων πρὸς μόρφωσιν καὶ παρ' ἡμῖν ἐπιστημονικῆς ἀτμοσφαιρίας.

Διακριθεὶς νεώτατος ἐν ἔργῳ πρωτοτύπῳ, ἀπαιτοῦντι καὶ πολλὴν κρίσιν καὶ πλείστα πολυμάθειαν, κατέγινεν εἰς ἔνα καὶ μόνον κλάδον, μόνος ἴσως ἐκ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, ἐπιδιώξας τὴν εἰδικότητα. Ἀπέιρου μηνύματος, σιδηρού χαρακτῆρος, ρωμαλέας κράσεως, πεισματώδης φιλελεύθερος, συμπαθητικώτατος φίλος, ὁ κ. Πολίτης ὑπόσχεται οὐ μόνον τὴν σχετικῶς νεαρὰν ἐπιστήμην τῆς Συγκριτικῆς Μυθολογίας νὰ μεταδώσῃ ἀρτίαν εἰς τοὺς ἀκροατάς του, ἀλλὰ καὶ τοὺς εἰπεχύση ἐπ' αὐτῆς νέον φῶς — ἑλληνικὸν, — διδόντας οὕτω χεῖρα συνεργάτου εἰς τοὺς ἐν Εὐρώπῃ σοφούς συναδέλφους του.

Ἀκροατής

ΣΥΡΙΑΝΑ ΛΟΥΓΚΟΥΜΙΑ

Μεταξὺ πελάτου χωρικοῦ καὶ δικηγόρου. — Κύριο Δικηγόρο, δός μου πίσω τὰ χαρτιά καὶ τὰ φράγκα μου, καὶ δὲν θέλω νὰ κάμψης ἀνάρτεσιν γιὰ κείνη τὴν ἀπόφασιν τοῦ Μέρτεσίου.

— Πῶς; παραιτεῖσαι τῆς ἀνατρέσεως καὶ προτιμᾶς νὰ πληρώσῃς, τὸν ἀντδίκον σου ἀδίκως;

— "Ἄμ' καλλια νὰ πληρώσω ἀδίκως, παρὰ νὰ πάω εἰκοσι χρόνια δεσμά, σὰν τὸν κουμπάρο μου ποὺ καταδικάστηκε τόσο, γιατὶ ἔκαμψεν ἀγαίρεσιν."

Οἱ Δικηγόρος Ο. ἐπειγόμενος νὰ συζητήσῃ τὴν δίκην τῆς πελάτιδός του Σ. παρεκάλεσε τὸν ἄγαμον συνάδελφόν του καὶ ἀντίδικον Ε. πρὸς τοῦτο.

— Κάμε, καύμενε, προτάσεις ἐκείνης τῆς Ξ. διότι μὲ τρώγεται καθημέραν.

Τὴν ἐπομένην ἡ Κυρία Ξ. ἐδέχετο ἔκπληκτος τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ ἀντιδίκου τῆς δικηγόρου.

— Καὶ εἰς τὸ δρεῖλον τὴν τιμήν;

— Κυρία μου, κατ' ἐπίσημον αἵτησίν σας, ἔρχομαι νὰ σᾶς ὑποβάλλω τὰς προτάσεις μου....

Αἱ προτάσεις ἐγένοντο δεκταί. Τὸ συνοικέσιον ἐτελέσθη, πλὴν ἡ δίκη κατηργήθη.

Αἱ πολογία, Ἀγατολίτου, κατηγορούμενου ἐπὶ διγαμίᾳ.

«Ἐμμαὶ χριστιανός, ἀλλ' ἀπὸ τὴν Τουρκιά. Ἐκεῖ οἱ Τούρκοι πέρονουν ἐπτὰ γυναῖκας, ἡ θρησκεία μας λέγει ὅτι ἐπιτρέπει τρεῖς. Καὶ ὅμως ἐγὼ ἐπῆρα μόνον δύο, καὶ μὲ ἔχωσαν μέσα. Ἰσως διότι δὲν ἐπῆρα, οὔτε σας λέγει τὸ Κοράνι, οὔτε σας λέγει τὸ Εὐαγγέλιον.»

Ἐν τῷ θεάτρῳ.

— Εἶδες, ὅταν φανερωθῇ ὡραῖον γυναικεῖον πρόσωπον ἐπὶ σκηνῆς, πάσον ἐνθουσιάσανται οἱ ἀκροαταὶ ἀπὸ κάτω;

— Οἱ ἀκροαταὶ ἀπὸ κάτω.... βέβαια!